تقسیم اولیه و ثانویه، مالکی برای تفکیک بین مقام انشاء و مدیریت امتثال

شاگرد: در اینجا درست می‌فرمایید. اما این را در صوم شیخ و شیخه بفرمایید.

استاد: از مثال‌هایی که گفته می‌شود همین است. وقتی می‌گویند روزه ماه مبارک واجب است، کار با مکلف به انواعش دارند یا ندارند؟ ندارند. می‌گویند «بنی الاسلام علی الخمس» تا می‌گویند «بنی الاسلام علی الصیام» شما چه چیزی به ذهنتان می‌آید؟ یعنی وجوب روزه شهر مبارک در شریعت هست. می‌گویید وجوب صوم برای مسافر؟ برای مریض؟ در آن فضا اصلاً با اینها کاری ندارید. اگر یادتان باشد حتی طبیعی مکلف را عرض کردم یعنی طبیعی عامل؛ هر کسی که می‌تواند این روزه را بگیرد مصداقی است برای امتثال امر صوم. شرط آن تکلیف هم نبود. مباحثه آن را قبلاً انجام داده‌ایم. اگر به این صورت است قبلاً که شیخ و شیخه مشمول اینجا بودند؟!

> 32:02

شاگرد: چرا طولیت را در اینجا اضافه نمی‌کنید؟

استاد: من محال نمی‌دانم صحبت سر این است که استظهار کدام است.

شاگرد: بله، اما شما آلآن نکته طولیت را حذف می‌کنید. مرحله‌ای که شیخ و شیخه و حائض و ... لحاظ نمی‌شوند مرحله اول جعل وجوب است. ولی در همین مرحله ثبوتی شما می‌فرمایید حائض می‌شود و دیگر او نمی‌آید. خب در همین مرحله بگویید شیخ و شیخه می‌شود.

استاد: در سائر مواردیکه اصناف مکلفین مطرح می‌شوند این هست که طبیعی مکلف به‌عنوان حکم ثبوتی طولی است در مقام قبل از مدیریت امتثال ای نه؟ مثلاً یک ضابطه این بود که آیا این طبیعی مکلفی که شما آوردید مندرج تحت تقسیم های ثانویه هست یا اولیه؟ در همین حائض یا شیخ و شیخه، قبل از این هم که وجوب صوم بیایید بین مردم این تقسیم‌بندی را دارید؛ جوان است، میانسال است، پیر است. این تقسیمی قبل از تعلق تکلیف است. اما اگر این تقسیم‌بندی‌ها بعد از تعلق تکلیف باشد خیلی زودتر می‌توانید حکم کنید که برای مدیریت امتثال است. اما اگر تقسیم‌های قبلی باشد همانطور که شما می‌فرمایید اصل در آن‌ها این است

که ثبوتی طولی باشد. اما آیا دیگر تمام می‌شود؟ نه، هنوز مجال باقی است. چون نگاه به مکلف نشده اگر بین دو دلیل تعارض شد، اگر برای مدیریت امتثال باشد تعارض نمی‌شود اما اگر برای ثبوت باشد تعارض می‌شود. چون در انشاء ثبوتی تکاذب الدلیلین می‌شود. اما در مدیریت امتثال تکاذب که نیست. یک دلیلی هست که می‌خواهم با طرق مختلف امتثال شود.

بازبینی #1
ایجاد شده 8 ژوئن 2026 15:52:05 توسط ... .
به روزرسانی شده 8 ژوئن 2026 15:53:32 توسط ... .